

ՀՈՐԵԼՑԱՆԱԿԱՆ ՆՎԵՐՆԵՐ ՎԵՀԱՓԱՌ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻՆ

ԱՄՆԵԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ՀԱՅՐԱՊԵՏ Տ. Տ. ՎԱԶԳԵՆ Ա-Ի ՊԱՆԱԿԵ-ԱՐՄԻՎՐ

Վեհափառ Հայրապետի ծննդյան 50-ամ- յանական հանդեսի օրը, 1958 թվականի
յակի և գահակալության երրորդ տարեդար- հոկտեմբերի 12-ին, Մաղկյա դահլիճում,

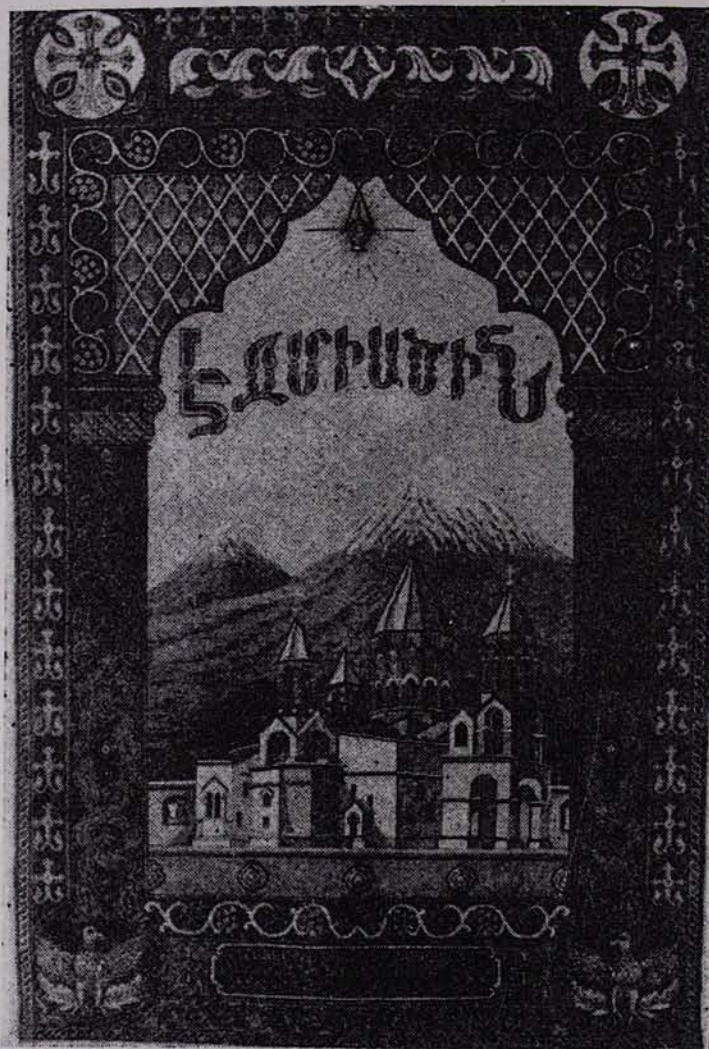

ԳԵՐԱԳՈՒՅՆ ՀՈԳԵՎՈՐ ԽՈՐՀՐԳԻ
ՎԵՀԱՓԱՌ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻՆ ՆՎԻՐԱՄ ՊԱՆԱԿԵ-ԱՐՄԻՎՐ

ձի առթիվ, Գերագույն Հոգևոր Խորհուրդը պատրաստել էր տվել մի գեղեցիկ ոսկե պանակե-արժիվ, որպես նվեր, որը հորել- պաշտոնապես հանձնվեց Նորին Ս. Օթու- թյուն Տ. Տ. Վազգեն Ա Ամենայն Հայոց Վե- հափառ Հայրապետին:

Պանակե-արծիվը իրենից ներկայացնում է հայկական ոճով նախագծված երկգլխանի արծիվ, բաց թևերով կանգնած Վահագնի ռճավորված բոցերի հանգույցում, եռաթև տերևների վրա: Արծվի գլուխները պսակված են հայկական արքայական (Տիգրան Մեծի, Արտավազդի) թագով, որը զույգ շրջ-

Արծվի թևերի վրա նախագծված են վարդյակներ, զարդարված երկու շրջան ադամանդ քարերով: Իսկ կենտրոնում մեկ հատ մեծ ռուբին: Պանակե-արծիվի արքայական թագը և Վահագնի բոցերը զարդարված են նույնպես ադամանդներով և ռուբին քարերով: Պանակե-արծիվը կրվում է կրծքին ոս-

ՇԻՐԱԿԻ ԹԵՄԻ ՀՈԳԵՎՈՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ
ՎԵՀԱՓԱՌ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻՆ ՆՎԻՐԱՄ ԳՈՐԳԸ

Թայի միջոցով միացված է արծվի թևերի վարդյակների հետ:

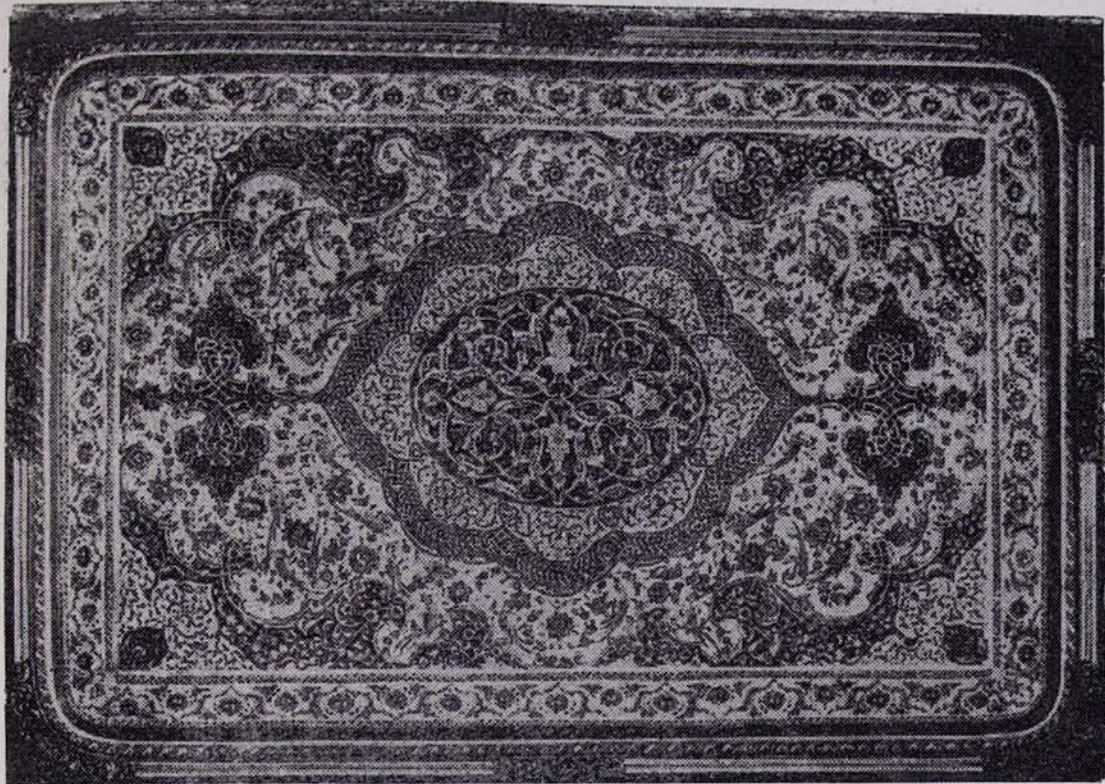
Արծվի կրծքին՝ ձվաձև մուգ կապույտ կիտվածապատ շրջանակի մեջ նախագծված է հայկական ոճի խաչ, զարդարված ադամանդներով: Զվաձև կիտվածապատ շրջանակը երիզված է նույնպես ադամանդներով:

կյա շղթայով, որի հաջորդ արքայական թագի հակառակ կողմից նախատեսված է հատուկ հարմարանք:

Պանակե-արծվի չափերն են. ամբողջ բարձրությունը՝ 11,6 սմ., բարձրությունը առանց արքայական թագի՝ 9,5 սմ., լայնությունը, թևերի վարդյակների մասում՝ 7,8 սմ.:

Արծիվը քրիստոնեության խորհրդանշաններից մեկն է: Ը դարից սկսած հայ ճարտարապետների և քանդակագործ վարպետների կողմից արծիվը պատկերվել է տաճարների, եկեղեցիների և կոթողների վրա. օրինակ՝ Զվարթնոցի զարմանահրաշ և անդերազանցելի արծիվ-խոյակները, Անիի Մայր Տաճարի, Տիգրան Հոնենցի եկեղեցու, Բախտագեղի եկեղեցու, Մսկարավանքի,

արծիվը. այսպես օրինակ, Թումանյան գյուղի բարձրաքաշ Ս. Գրիգոր եկեղեցու դավթի պատին, Իմիրզիկի եկեղեցու բարձրաքանդակներում և այլն: Հայկական ՍՍՌ Պետական մատենադարանի № 206 ձեռագիրը Ավետարանի (Աւետարան. ըստ Յովհաննու) վերևում պատկերված է երկգլխանի արծիվ: Կրծքի պանակե-արծիվը պետք է լինե՞ր չափազանց համաշափ: Մեկ գլխանի արծիվը

ԻՐԱՆԱՀԱՅԵՐԻ ՎԵՀԱՓԱՌ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻՆ ՆՎԻՐԱՆ ԱՐԾԱԹՅԱ ԱՓՍԵՆ

Թանահատի և բազմաթիվ այլ եկեղեցիների պատերին պատկերված բարձրաքանդակ արծիվները:

Արծիվի պատկերը մեծ չափերով օգտագործված է նաև հայկական մանրանկարչության և ընդհանրապես զարդարվեստի մեջ:

Միջնադարյան Հայաստանի մի քանի իշխանական տոհմերի զինանշանը եղել է արծիվը (Արծրունիներ, Պողոսյաններ և ուրիշներ):

Ճարտարապետական հուշորձանների, կոթողների և մանրանկարչության մեջ հաճախ է հանդիպում նաև պատկերված երկգլխանի

չէր բավարարում այն պահանջներին, որոնք հարկավոր էին: Ուստի ելնելով վերոհիշյալ այն հանգամանքից, որ հայ արվեստի մեջ հաճախ է հանդիպում երկգլխանի արծիվը և միևնույն ժամանակ նախորդ կաթողիկոսները կրում էին պանակե-արծիվներ, նույնպես երկգլխանի, բայց իրենց ծագումով և արվեստով ոչ հայկական, այս նոր պանակե-արծիվը նախագծվեց և պատրաստվեց հայկական ոճով:

Արծիվի նախագիծը պատրաստել է շնորհալի ճարտարապետ-նկարիչ Բ. Արզումանյանը:

ՍՈՒՐԲ ԷԶՄԻԱՄՆԻ ՆԿԱՐՈՎ ԳՈՐԳԸ

Վեհափառ Հայրապետի հոբելյանի առթիվ ստացված նվերների մեջ է նաև Ս. Էջմիածնի նկարով գորգը, որը սրտագին նվերն է Շիրակի թեմի հոգևորականության:

Գորգը գործել են գորգերի մասնագետ և նկարիչ, Ռոմինիայից ներգաղթած Տիգրան Մալյանը և կենդանականի անվանի գորգագործ Գալանե Մկրտչյանը, որոնք աշխատում են կենդանական գորգագործ արտելում:

Գորգի ֆոնի վրա գծագրվել է սպիտակափառ Մասիսը, վերևում պլպլում է կուսավորչի կանթեղը, առաջին գծի վրա պատկերվել է Ս. Էջմիածնի Մայր Տաճարը: Գորգի եզերքները նաշխվել են հայ ճարտարապետության և մանրանկարչության գեղեցիկ նմուշներով:

Գորգի բարձրությունն է 2,10 մ., լայնքը՝ 1,35 մ.:

ԱՐՄԱԹՅԱ ԴՐՎԱԳՎԱՄ ԱՓՍԵՆ

Վեհափառ Հայրապետի հոբելյանի առթիվ Իրանի հայերը ուղարկել են իրենց սրտագին նվերը՝ արծաթյա թանկարժեք մի ափսե, վեց բաժակակալներով:

Ափսեն և բաժակակալները գեղեցկորեն դրվագված են և հանդիսանում են ոսկերչական արվեստի շատ նուրբ և արժեքավոր մի նմուշ:

